

Alcohol- en drugs op de werkvloer

Hoe je het oplost en voorkomt

Be-Responsible
Alcohol- en drugsvrij werken

ANONIEME ZORG.NL

Bij alcohol-, drugs-, game- of gokproblematiek

α . s . r

Zes van de achttien gecontroleerde taxichauffeurs onder invloed

Cijfers

- 5% van de werknemers heeft een verslaving
- nog eens 1-2% lijdt onder gedragsverslavingen
- 70% van alle verslaafden heeft betaalde baan
- 17 % van de werkenden drinkt riskant
- 13 % van de ziektegevallen veroorzaakt door drank
- 20-25% van de bedrijfsongevallen is alcohol gerelateerd

Bronnen: Trimbos, NIGZ, Iriszorg, RIVM, CBS, Stecr, ABS artsen

nieuwsuur

NIEUWSUUR · BINNENLAND · BUITENLAND · DI 13 JULI, 21:20

Deze veteraan werd met MDMA behandeld tegen zijn oorlogstrauma. Met succes

1-011-111-1111
www.1111.nl

Psychoactieve stoffen

- Alertheid
- Beoordelingsvermogen
- Reactievermogen
- Emotionele respons

Opwekkende middelen

Pep/Speed
X.T.C.
Cocaïne/Crack

Hallucinerende middelen

Hasj / Wiet
L.S.D.
Paddo's

Verdovende middelen

Alcohol
GHB
Kalmeringsmiddelen
Heroïne

Top 10 van gevolgen van problematisch alcohol en drugsgebruik

1. Te laat komen	43% *
2. Ziekteverzuim	43%
3. Onregelmatig presteren	42%
4. Regelmatige, kortdurende afwezigheden	41%
5. Ongepast gedrag (onbeleefd zijn, pesten, brutaal zijn, agressief zijn)	41%
6. Slecht uitgevoerde taken	39%
7. Conflicten met collega's	29%
8. Afwijkend werkpatroon	26%
9. Wisselende arbeidsvreugde	17%
10. Klachten van klanten/imagoproblemen	16%

* = meerdere antwoorden mogelijk

Be-Responsible

- **Verplichting werknemer**

artikel 11 Arbowet

Zorg dragen voor welzijn, veiligheid en gezondheid van zichzelf en anderen.

- **Verplichting werkgever**

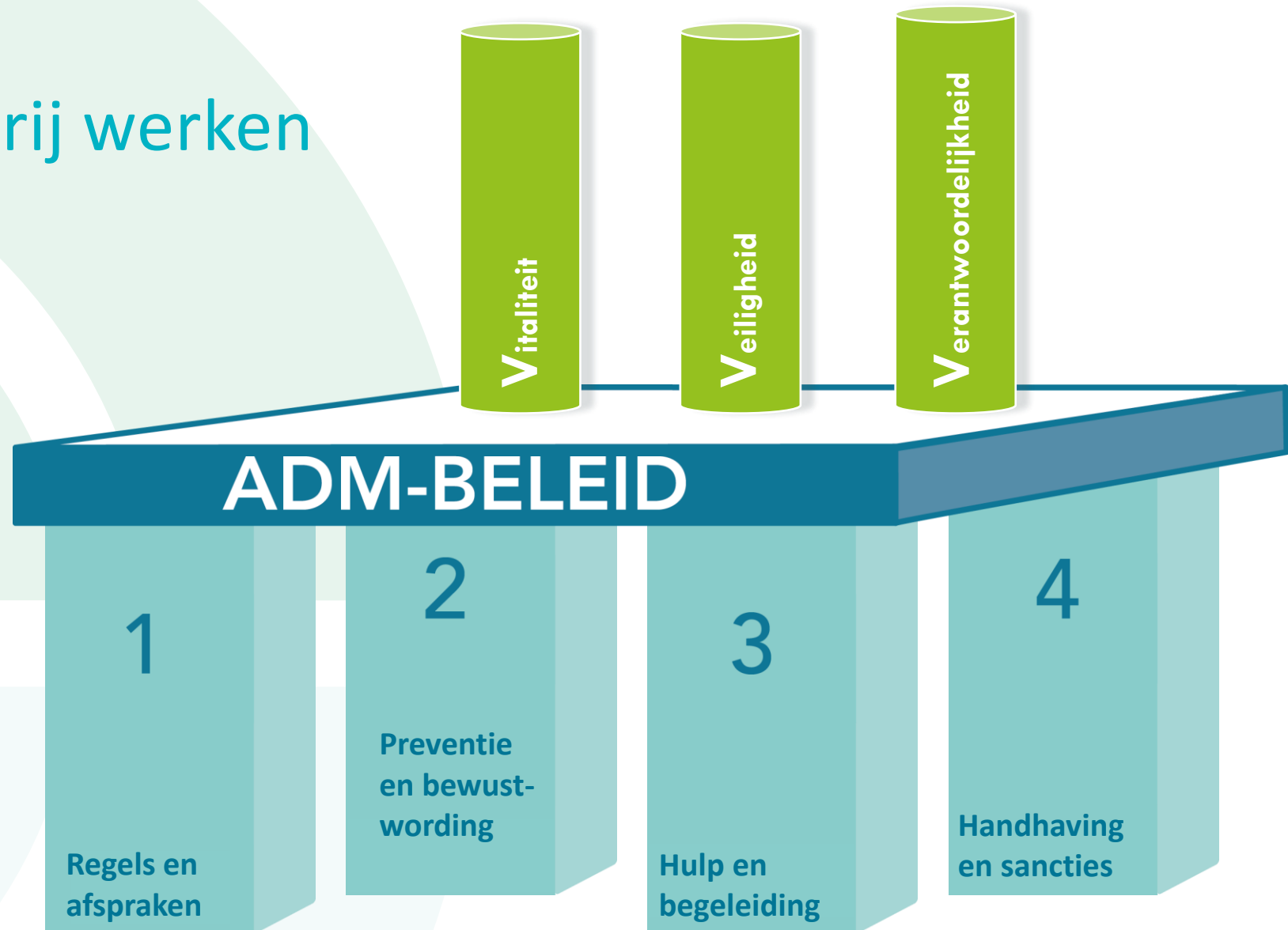
- artikel 5 Arbowet RI&E

- artikel 8 Arbowet instructierecht

- Zorgplicht (BW 7:658)

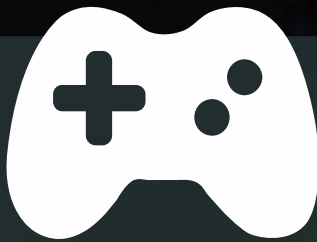
Vier pijlers alcohol- en drugsvrij werken

Be-Responsible
Alcohol- en drugsvrij werken

VERSLAAFD

Bio-Psycho-Sociale ontwikkelingsstoornis

BIO

Genen
Fysieke toestand
Beperkingen

PSYCHO

Gedachten
Gevoelens
Zelfbeeld

SOCIAAL

Omgeving
Werk
School
Vrienden

5 stadia van de Jellinek

Verslaving

**Problematisch
gebruik**

Gewoonte gebruik

Recreatief gebruik

Experimenteren

Wanneer is er een probleem/controleverlies?

- Langer en meer gebruiken dan de bedoeling was
- Doorgaan ondanks negatieve gevolgen
- Oneerlijkheid over frequentie en hoeveelheid
- Stiekem en alleen gebruiken
- Weinig succesvolle pogingen om te minderen
- Veel tijd besteden aan verkrijgen, gebruiken en herstel van middel gebruik
- Opgeven van belangrijke sociale activiteiten
- Onthoudingsverschijnselen

Symptomen

- Sterk wisselend werkpatroon
- Verstoorde relaties met collega's
- Relatieproblemen, oververmoeid, werkstress
- Klachten van klanten
- Onverzorgd uiterlijk
- Te laat komen
- Verzuimen
- Onwaarschijnlijke ongevallen

Symptomen in gedrag

- Weglopen voor verantwoordelijkheid
- Slachtoffergedrag - Schuld ligt bij een ander
- Over grenzen gaan, niet stilstaan bij consequenties
- Afhaken en isoleren, ontwijken
- Manipuleren, liegen en bedriegen
- Groei stagneert en algehele verwaarlozing.

Lichamelijke gevolgen overmatig alcohol gebruik

Geheugenstoornissen

Depressie

Afhankelijkheid

Gedragsveranderingen

Hallucinaties

Longinfecties

Hart- en vaatziekten

Leverschade

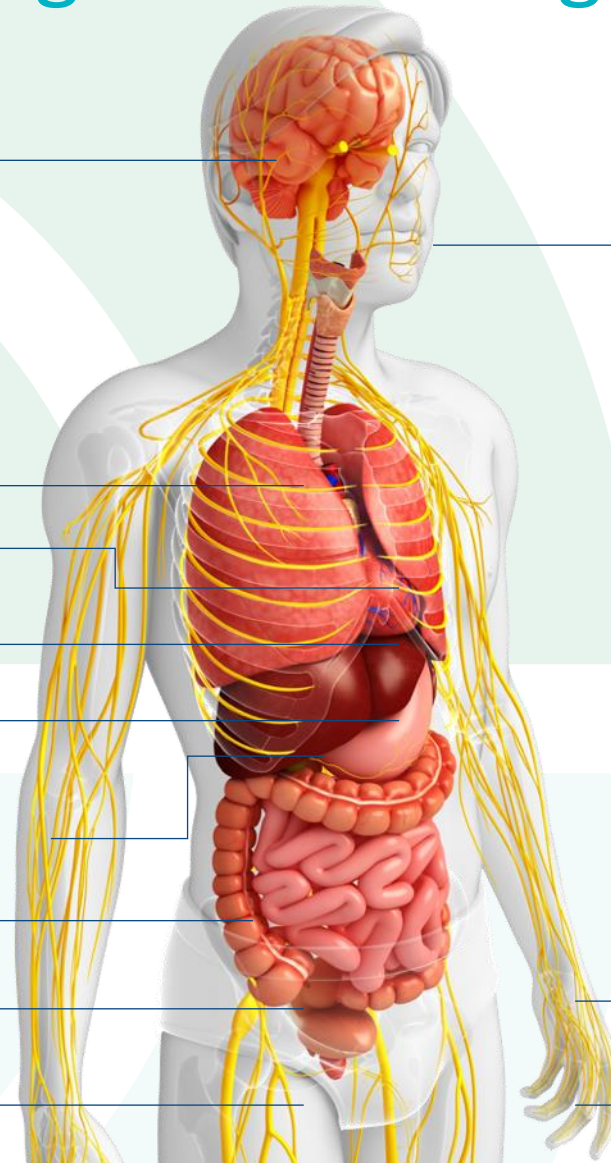
Maagklachten

Acute alvleesklier ontsteking

Frequent diarree

Onvruchtbaarheid

Seksuele disfunctie

Onduidelijke spraak

Keel-, mond-, slokdarmkanker

Hoge bloeddruk

Vermoeidheid door bloedarmoede

Aangeboren afwijkingen in zwangerschap

Problemen coördinatie en bewegen

Ondervoeding

Suikerziekte

Spierkrampen

Vermindering weerstand

Poreuze of dunnere botten

Trillende handen, zenuwpijnen

Ogen

- Wijd opengesperde ogen
- Waterige of wazige ogen
- Bloeddoorlopen ogen
- Heen en weer of wegrollende ogen
- Hangende oogleden of trillende oogleden
- Langzaam reagerend
- Knipperend
- Geen reactie vertonend

Spraak

- Onsamenvhangende taal
- Woordenvloed
- Stamelen, Stotteren
- Slecht articuleren, Langzaam praten
- Met dubbele tong praten

Motoriek

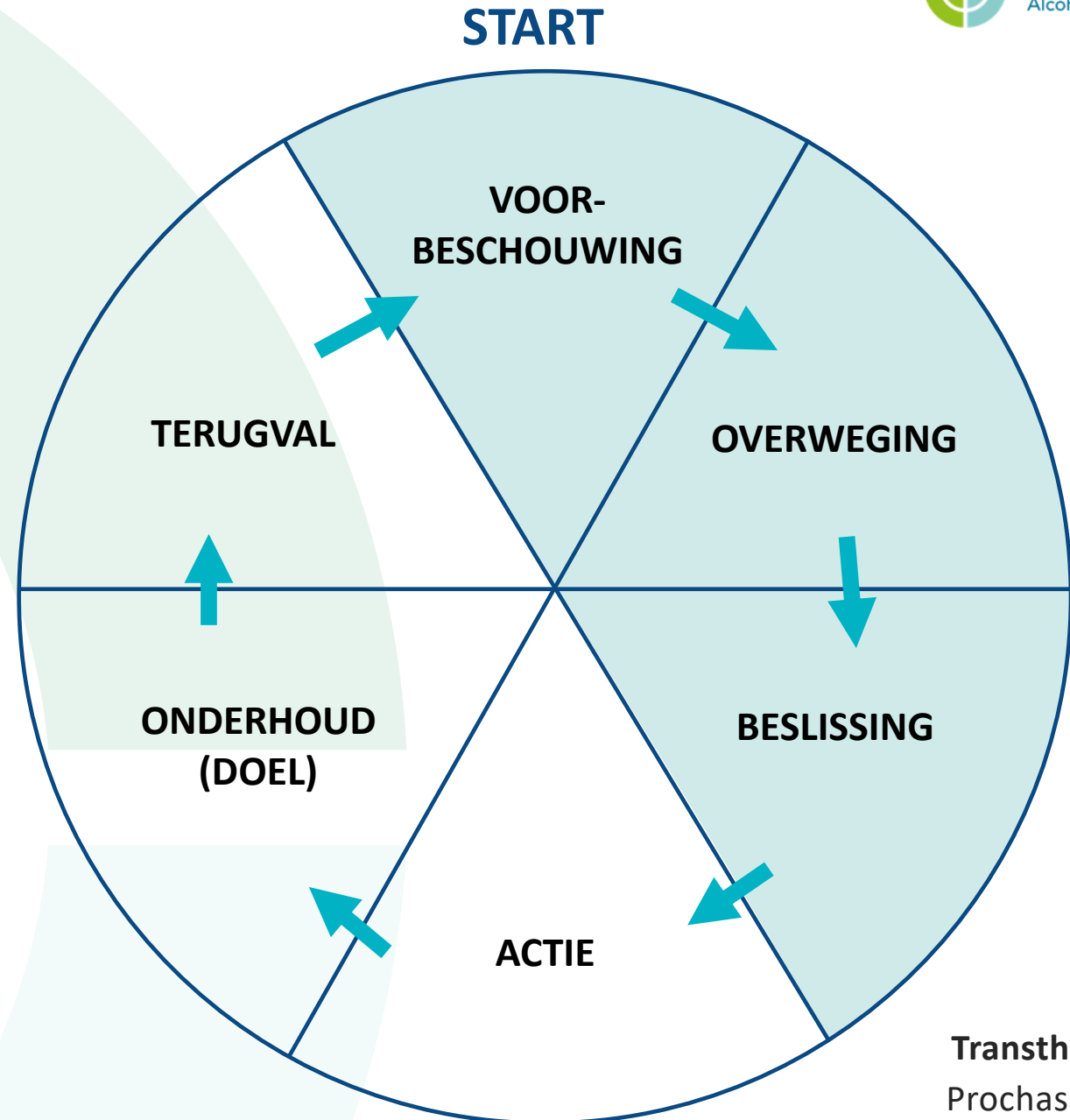
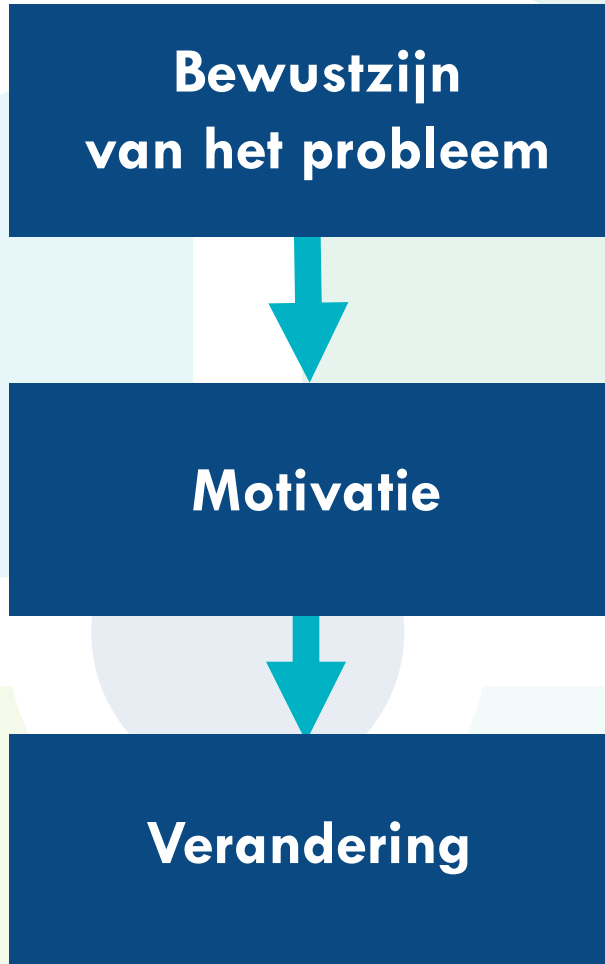
- Onvast ter been, Zwalken
- Trillen
- Bewegingsdrang
- Niet in rechte lijn kunnen lopen

Gesprek

Wiel van verandering

Transtheoretisch Model
Prochaska & DiClemente

Aandachtspunten

- Vaak speelt schaamte, angst en schuld een rol bij de werknemer.

Communicatieve kenmerken die kunnen wijzen op problematisch gebruik

- (Te) sterk defensief, ontkennend of vijandig reageren.
amicale houding, 'ouwe jongens krentenbrood'

Non-verbale signalen als je met vragen in de buurt komt van middelengebruik

- Trillen, nerveus, wegstaren, droge mond, krabben, tikken

Anderzijds: een te

Suggesties als bespreekbaar maken lastig is

- Wat betekent het voor jou dat jij hier vandaag voor mij zit?
- Vind je het goed als ik je wat vragen stel omtrent je leefstijl?
- Begin te praten over koffie gebruik en dan verder naar .....
- Benadruk je zorg en dat je je kunt voorstellen dat het lastig is om erover te praten.
- Als er feiten en signalen zijn: benoem die dan ook maar ...
Kun je me helpen begrijpen hoe het komt dat...
- Als arts duidelijk waarschuwen over de medische consequenties.
- Hypothetisch spreken: stel dat .....

Lok verandertaal uit

- Wat denk jij te kunnen gaan doen?
- Hoe zie jij een oplossing?
- Wat gaat jou helpen te veranderen?
- Wat heb je tot nu toe gedaan om te herstellen?
- Op een schaal van 1-10. Hoe graag wil je herstellen?
- Wat maakt het dat het een 6 is?
- Wat heb je tot nu toe gedaan om te herstellen?
- Als je morgen zou gaan werken? Hoe ziet dan je dag eruit? stapje doornemen en kijken waar de knelpunten zich voordoen.

Stap voor

Behandelmogelijkheden

Behandeling

CURE=Het medisch abstinentie model

- Verbetering in dagelijks functioneren
- Verbetering in kwaliteit van leven

CARE=Het harm-reductie model

- Streven naar verantwoord, gecontroleerd gebruik
- Handhaven dagelijks functioneren, waar mogelijk verbeteren
- Handhaven kwaliteit van leven, waar mogelijk verbeteren

Intensiteitsniveau's behandelingen

- Lichte ambulante zorg (korte trainingen, psycho-educatie)
- Intensieve ambulante zorg (leefstijltrainingen, CGT/psychotherapie, groepstherapie, zelfhulpgroepen, E-health, medicatie)
- Deeltijdbehandeling + afbouw in nazorg
- Klinische opname + nazorg
- Safe house

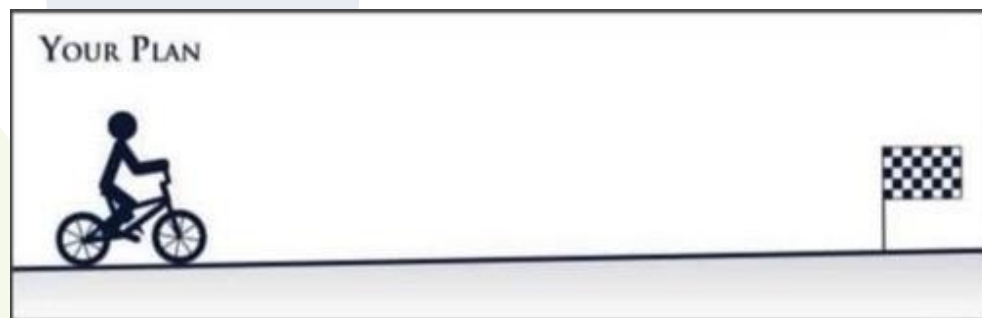
Risico's bij een zelfstandig traject via huisarts

- Terecht komen bij een instelling die niet past bij behoefte
- Lange wachttijden
- Niet kiezen voor het meest passende behandelmodel
- Geen terugkoppeling over bijvoorbeeld therapietrouw of het verloop van de behandeling
- Realistische kans dat werknemer gemaakte afspraken niet nakomt en/of niet eerlijk communiceert

Re-integratie

Werkhervatting – re-integratie

- Zoeken naar een gedragen advies tussen WN - WG en BA
- Draagvlak peilen en creëren bij directe collega's
- Medewerker goed volgen (cross , relapse en isolatie)
- Inzetten Re-integratie support

Alcohol- en drugstesten

Sancties

Online Bijscholing

15 april
15.00-18.15 uur

ABSG
Accreditatie Bureau
Sociale Geneeskunde

accreditatie
3 PE-punten

GRATIS

**Alcohol-, drugs- en medicijnproblematiek op het
werk**

Aanmelden via de website [Be-Responsible](#)

Be-Responsible

Alcohol- en drugsvrij werken